

СХВАЛЕНО

Протокол засідання педагогічної ради

Новошляхівського ЗЗСО І-ІІІ ст.

Від 30 серпня 2023 р. №2

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник закладу

З.Глузд

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «МИСТЕЦТВО»

(2 год./тиждень)

5 клас (адаптаційний цикл базової середньої освіти) на 2023-2024 навчальний рік

Розроблено на основі модельної навчальної програми «Мистецтво. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: О. М. Івасюк, О. А. Комаровська, Г. О. Кізілова, Н. А. Лемешева, О. В. Лобова, Л. Й. Назар, І. Ю. Чужинова, О. А. Шулько), яку *рекомендовано Міністерством освіти і науки України* (Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)

За підручником Кізілова Г. О., Гринишина Л. М. Мистецтво : підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти / Г. О. Кізілова, Л. М. Гринишина. - Тернопіль : Астон, 2022.

Зміст

I. Вступна частина.....	3
II. Тематична структура навчальної програми для 5 класу «Мистецтво».....	7
III. Програма інтегрованого курсу «Мистецтво».....	8
IV. Оцінювання результатів навчальної діяльності.....	25

I. Вступна частина

Навчальна програма створена на основі Модельної навчальної програми «Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс)» (автори: О. М. Івасюк, О. А. Комаровська, Г. О. Кізілова, Н. А. Лемешева, О. В. Лобова, Л. Й. Назар, І. Ю. Чужина, О. А. Шулько) та визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів з мистецької освітньої галузі, зміст інтегрованого курсу «Мистецтво 5-6 класи» та види навчальної діяльності учнів, спрямовані на реалізацію очікуваних результатів на основі пропонованого змісту. Програмою передбачено виокремлення двох складових за видами мистецтва із зазначенням відповідної кількості годин «Мистецтво: музичне мистецтво» (1 година на тиждень), «Мистецтво: образотворче мистецтво» (1 година на тиждень).

Навчальна програма спрямована на реалізацію **мети базової середньої освіти**, яка передбачає розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання на рівні профільної освіти або здобуття професії, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних і культурних цінностей українського народу.

Мета мистецької освітньої галузі:

- цілісний розвиток успішної особистості учня у процесі освоєння мистецьких надбань людства;
- усвідомлення власної національної ідентичності в міжкультурній комунікації;
- формування компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження;
- розкриття креативного потенціалу, залучення до культурних процесів в Україні.

Відповідно до мети освітньої галузі, **метою** інтегрованого курсу «Мистецтво. 5 клас» є цілісний (особистісний, духовний, національний, творчий тощо) розвиток і формування компетентностей для художньо-творчого самовираження учня в процесі освоєння мистецьких надбань людства.

Мета інтегрованого курсу «Мистецтво» реалізується в таких завданнях:

- збагачення духовного світу й виховання цінностей учнів у процесі освоєння мистецьких надбань людства;
- виховання пошани до культурних надбань духовної і матеріальної спадщини;
- розвиток загальних і спеціальних мистецьких здібностей, художньо-образного мислення й художніх інтересів;
- сприяння творчому самовияву та розвитку індивідуального стилю учня / учениці через мистецтво;
- поглиблення знань про види мистецтва, особливості їхньої художньо-образної мови;
- формування передбачених Державним стандартом базової середньої освіти мистецьких умінь і ставлень;
- розвиток умінь сприймати мистецтво в соціальному та культурному контексті;
- навчитися застосовувати мистецтво для саморефлексій та самопізнання.

Програма ґрунтується на визначених Державним стандартом **ціннісних орієнтирах**, а саме:

- повага до особистості учня та визнання пріоритету його інтересів, досвіду, власного вибору, прагнень, ставлення у визначенні мети й організації освітнього процесу, підтримка пізнавального інтересу та наполегливості;
- забезпечення рівного доступу кожного учня до освіти без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;
- дотримання принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної діяльності;
- становлення вільної особистості учня, підтримка його самостійності, підприємливості й ініціативності, розвиток критичного мислення та впевненості в собі;
- формування культури здорового способу життя учня, створення умов для забезпечення його гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту;
- створення освітнього середовища, в якому забезпечено атмосферу довіри, без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;
- Утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії учнів між собою та з дорослими;
- формування в учнів активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико- культурного надбання і традицій, державної мови;
- плекання в учнів любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля.

Навчальна програма охоплює формування **наскрізних** в усіх ключових компетентностях **умінь**: читати з розумінням; висловлювати власну думку в усній і письмовій формі; критично і системно мислити; логічно обґрунтовувати позицію; діяти творчо; виявляти ініціативу; конструктивно керувати емоціями; оцінювати ризики; приймати рішення; розв'язувати проблеми; співпрацювати з іншими.

Навчальна програма «Мистецтво. 5 клас (інтегрований курс)» спрямована на реалізацію **компетентнісного потенціалу мистецької освітньої галузі**, зокрема на формування визначених Державним стандартом ключових компетентностей.

Для інтегрованого курсу «Мистецтво» провідною є ключова **культурна компетентність**, що передбачає наявність стійкого інтересу до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу, шанобливого ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин, інших держав і народів; здатність розуміти і цінувати творчі способи вираження та передачі ідей у різних культурах через різні види мистецтва

та інші культурні форми; прагнення до розвитку та вираження власних ідей, почуттів засобами культури і мистецтва.

Відповідно до змісту компетентності передбачено формування низки *умінь* (орієнтуватися в культурному різноманітті, аналізувати способи вираження і передачі ідей у різних культурах за допомогою мистецтва, розвивати власну емоційно-почуттєву сферу на основі сприйняття мистецтва і художньо-творчої діяльності, створювати художні образи засобами різних видів мистецтва, продукувати ідеї та реалізовувати їх; відповідально ставитися до інтелектуальної і культурної власності) та *ставлень* (усвідомлення загальнолюдських, естетичних і художніх цінностей, виявлення пошани до мистецького надбання українського народу і гордості за нього, поваги і толерантного ставлення до культурного різноманіття регіонів світу, усвідомлення власної ідентичності у світовій культурній спадщині, розуміння необхідності збереження художнього надбання людства, розуміння важливості естетичних чинників у повсякденному житті).

Завдання формування *інших ключових компетентностей* реалізуються через набуття відповідних *умінь*, зокрема грамотно висловлювати українською мовою свої враження від мистецтва, спостерігати і відтворювати довкілля в художніх образах засобами різних видів мистецтва; застосовувати цифрові технології для створення, презентації і популяризації художніх образів, для здобуття мистецької інформації; працювати в команді для виконання художньо-творчих завдань тощо і *ставлень*: сприйняття й шанування культурного різноманіття світу; відповідальність за особистий і спільний результат у мистецьких проектах; дбайливе ставлення до народних мистецьких традицій рідного краю та виявлення поваги до надбань інших культур, усвідомлення важливості творчої діяльності для самореалізації особистості, демонстрування готовності до партнерства у творчому процесі тощо.

Навчальна програма «Мистецтво. 5 клас (інтегрований курс)» спрямована на формування визначених у Державному стандарті *умінь* з мистецької освітньої галузі, які передбачають, що учень / учениця:

- пізнає різні види мистецтва, інтерпретує художні образи, набуває досвіду емоційних переживань, розвиває ціннісне ставлення до мистецтва, таким чином збагачуючи особистий естетичний досвід, удосконалюючи вміння сприймати, аналізувати, інтерпретувати, оцінювати мистецтво шляхом виявлення емоційно-ціннісного ставлення до нього;
- формує художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва, зумовлюючи розвиток креативності, мистецьких здібностей, здатності експериментувати, імпровізувати з різними способами художньо-творчого самовияву;
- пізнає себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами, розвиває емоційний інтелект, завдяки чому поглиблюються уявлення про можливість і способи впливати на свій емоційний стан завдяки сприйманню творів мистецтва);
- використовує інформаційне середовище у власній творчості та художній комунікації, формуючи інформаційну

та комунікативну компетентності, здатність соціалізуватися через мистецтво, удосконалюючи уміння презентувати й критично оцінювати мистецькі твори, явища та свої досягнення тощо.

Пріоритети викладання курсу «Мистецтво. 5 клас (інтегрований курс)»:

- дитиноцентризм, тобто орієнтація на учня / ученицю, урахування їхніх вікових особливостей та освітніх траєкторій;
- виховання на цінностях, що передбачає орієнтацію освітнього процесу на загальнолюдські цінності, плекання української ідентичності, зв'язок з національною та світовою художньою культурою;
- формування моральних якостей шляхом утвердження людської гідності, виховання в учнів загальнолюдських чеснот; плекання любові до рідного краю, культури; формування активної громадянської позиції та шанобливого ставлення до України;
- педагогіка партнерства, засадничими принципами якої є доброзичливість і позитивне ставлення; довіра у відносинах; діалог – взаємодія – взаємоповага;
- демократичність, а саме – свобода форм організації, методів, засобів навчання мистецтва; створення кожній дитині умов для найповнішої реалізації її мистецьких і творчих здібностей та всебічного розвитку особистості.

II. Тематична структура навчальної програми для 5 класу «Мистецтво»

№ з/п	Тема розділу	Кількість годин
1.	Палітра мистецтв.	4

2.	Світ дитинства в мистецтві	4
3.	Навколишній світ у мистецтві	4
4.	Народні мистецькі традиції	4
5.	Персонажі казок та їх відображення у мистецтві	3
6.	Рух у житті та в мистецтві	4
7.	Мистецькі прогулянки на природі	4
8.	Тварини у мистецтві: реальні та фантастичні образи	4
9.	Зустріч мистецтв	4

Для досягнення очікуваних результатів програмою запропоновано різноманітні **види діяльності учнів**, наприклад:

- сприймання та аналіз творів різних видів мистецтва, висловлювання вражень про них;
- аналіз змісту, настрою, характеру, форми мистецького твору;
- вправлення у визначенні основних засобів виразовості, їхньої ролі у створенні художнього образу;
- висловлювання припущень про різні художні можливості синтезу мистецтв;
- виконання музичних творів, запропонованих для сприймання та інтерпретації, улюблених пісень;
- створення вокальних та інструментальних імпровізацій;
- виконання творів з різних видів образотворчого мистецтва;
- застосування опанованих технік і прийомів у процесі створення театральних, екранних та циркових образів;
- вербальний опис результатів власної творчості;
- рефлексивний діалог у групах;
- участь у колективних мистецьких заходах (концерт, конкурс);
- презентація індивідуальних, групових та колективних робіт;
- вибір видів художньо-творчої діяльності за вподобаннями та інтересами;
- участь у зустрічах з митцями, мистецьких квестах тощо.

[ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ УРОКІВ МИСТЕЦТВА \(5 КЛАС\) \(За підручником: Кізілова Г. О., Гринишина Л. М.\)](#)
[Мистецтво : підручник для 5 класу загальноосвітніх навчальних закладів —Тернопіль: Видавництво «Астон», 2021.—1с.:іл. \)](#)

III. Програма інтегрованого курсу «Мистецтво»

5 клас: Мистецтво навколо нас

№	Тема уроку	Очікувані результати навчання	Пропонований зміст	Пропонований зміст	Види навчальної діяльності
---	------------	-------------------------------	--------------------	--------------------	----------------------------

п/п			уроку образотворчого мистецтва	уроку музичного мистецтва	
І семестр					
Тема 1. Палітра мистецтв (4 години)					
1.	Зародження образотворчого мистецтва.	Описує особливості мови різних видів мистецтва; пояснює засоби виразовості художнього образу у творах різних видів мистецтва; цілісно охоплює увагою твір під час сприймання, керує увагою; виокремлює виразові засоби у творах різних видів мистецтва для пояснення власного враження; бере участь у виконавській творчості за власним вибором і вподобанням: співає в хорі/ ансамблі/ соло, грає на традиційних та/або електронних музичних інструментах; виявляє ініціативність у втіленні творчого задуму; визнає можливість різного втілення творчого задуму, відстоює свою позицію у творчості; розуміє значення партнерства в спільній мистецькій творчості; висловлює свою думку в обговореннях творів мистецтва;	Повторення мистецьких понять за попередній рік. Творці образотворчого мистецтва: аматори, народні умільці, фахівці. Наскельний живопис: петрогліфи. Колективна композиція у змішаній техніці «Полювання».	Природа музики. Основні властивості музичного звуку. Давні музичні інструменти. Сприймання: М. В. Лисенко. Друга рапсодія: «ДумкаШумка». Віночок українських народних пісень у виконанні трієстих музик. Виконання: Н. Май. «Веселкова».	Систематизація здобутих у початковій школі знань щодо видів мистецтва; визначення основних засобів виразовості, їхньої ролі у створенні образу; виявлення взаємозв'язків народної пісні і професійної музики; визначення особливостей виконання вокальної та інструментальної музики; порівняння музичних і візуальних художніх образів; перегляд та аналіз зразків творів різних видів мистецтва; розвиток умінь виокремлення засобів виразовості у творах різних видів мистецтва; формування уявлень про різні художні можливості синтезу мистецтв (особливості художнього образу в театрі, на екрані, на цирковій арені); виконання (спів, імпровізація на інструментах шумового оркестру, пластичне інтонування) музичних творів, запропонованих для сприймання та інтерпретації, улюблених пісень; сольне, ансамблеве та хорове виконання дитячих пісень; створення вокальних та інструментальних імпровізацій; застосування опанованих технік і
2.	Як розмовляє мистецтво?	вподобанням: співає в хорі/ ансамблі/ соло, грає на традиційних та/або електронних музичних інструментах; виявляє ініціативність у втіленні творчого задуму; визнає можливість різного втілення творчого задуму, відстоює свою позицію у творчості; розуміє значення партнерства в спільній мистецькій творчості; висловлює свою думку в обговореннях творів мистецтва; обирає зі знайомих творів мистецтва ті, які найкраще відображають власні емоції; вирізняє художні засоби, які вплинули на враження від	Види образотворчого мистецтва та їх виразальні засоби. Зображення дерева (акварель).	Засоби музичної виразності. Мелодія. Ритм. Метр. Лад. Темп. Тембр. Сприймання: М. Скорик «Мелодія», Р. Джадзото - Т. Альбіноні.«Адажіо». Н. Римський-Корсаков «Політ джмеля» з опери «Казка про царя Салтана». Виконання: Н. Май. «Веселкова».	
3.	Художній образ з крилами.	обирає зі знайомих творів мистецтва ті, які найкраще відображають власні емоції; вирізняє художні засоби, які вплинули на враження від	Поняття художнього образу в мистецтві. Ліплення птаха.	Художній образ. Вокальна та інструментальна музика. Сприймання: Л. та Б.Лепкі «Чуєш, брате мій», Л. К. Дакен	

		творчості за власним вибором і вподобанням: співає в хорі/ ансамблі/ соло, грає на традиційних та/або електронних музичних інструментах; виконує зображення, зокрема замальовки з природи і за уявою, розробляє ескізи для сценічних виступів тощо;	анімації. Анімація. Види анімації. Розвиток дитячих образів в анімації. Створення локації та образів героїв для власного мультфільму (робота в групах)		музичних інтонацій погойдування; висловлення вражень про настрій, характер, ритмічні та мелодичні особливості дитячих ігрових пісень; сприймання художніх творів, виконаних у графічних, живописних, скульптурних техніках; формування уявлень про зображувальні засоби графіки, різновиди графіки, види анімації; сприймання анімаційних фільмів, ілюстрацій до дитячих пісень, віршів; порівняння анімаційних образів; удосконалення навичок виконання пісень, дотримання вимог співацької постави, чіткої артикуляції та правильного дихання; інсценізація колискових пісень, вивчення і розігрування в особах і з музичним супроводом дитячих ігрових пісень;
6.	Діти в мистецтві.	застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, формати; використовує цифрові технології для втілення задуму, зокрема створює фото різних жанрів (фотопортрет, фотопейзаж), компонує прості відеоролики; виконує народні пісні/обробки пісень, створює ескізи виробів / твори з етнічними мотивами із застосуванням знайомих художніх технік;	Ранній мистецький розвиток. Графіка. Види графіки. Графічна композиція з елементами дудлінгу.	Українські народні забавлянки, заклички, дитячі пісні – ігри (хороводи). Сприймання: обробка укр. нар. пісні фольк-гуртом GO-A «Шум»; Виконання: укр. нар. пісня «Іди, іди, дощику», «Ой, нумо, нумо, заплетемо шума».	створення імпровізацій засобами пантоміми, міміки, жестів; створення ескізів, замальовок; створення мультиплікаційних персонажів (мальованих та цифрових персонажів); створення цифрових зображень для подальшого використання у творчості; вивчення і спів колискових пісень соло, в ансамблі, хором; створення художніх образів літературних та анімаційних персонажів у різних техніках; створення дитячих образів в різних видах анімації;
7.	Все почалося з погляду.	імпровізує, поєднує засоби музики, пластичного інтонування, візуального ряду; створює зображення під час експерименту з кольорами, лініями, формами тощо (графічні, живописні, пластичні, анімаційні тощо); встановлює з допомогою вчителя чи інших осіб способи вдосконалення вмінь; використовує власний досвід і різні види інформації під час колективної творчості;	Особливості сприймання мистецтва. Пошук в мистецтві. Аплікація в стилі Гарінга та Мондріана.	Хор, види хорів. Хорова мініатюра та цикл хорових мініатюр. Сприймання: М. Леонтович. Обробки укр. нар. пісень «Щедрик», «Дударик». Б. Лятошинський. Хоровий цикл «Пори року», хорова мініатюра «Осінь». Виконання: І. Кірілова, В. Скоморовський «Пісенька».	
8.	Підсумковий.		Узагальнення	Урок узагальнення	

		<p>розрізняє види і наводить приклади українського фольклору (музичного, танцювального, ігрового тощо);</p> <p>орієнтується в особливостях народного мистецтва рідного краю;</p> <p>порівнює художні образи з явищами навколишнього середовища;</p>	<p>форма як набір простих. Виконання графічного зображення чайника.</p>	<p>Сприймання: «Заколисна пісня» та «Гумореска» з циклу «Шість мініатюр на українські народні теми» для фортепіано Василя Барвінського. Виконання: А. Житкевич. «Все це потрібно мені»</p>	<p>звучання музичних інструментів; аналіз елементів музичної мови, характерних для інструментальної програмної мініатюри; ознайомлення з народними музичними інструментами України та різних народів;</p> <p>сприймання образів предметного світу, створених у різних видах образотворчого мистецтва; ознайомлення з творчістю відомих митців краю;</p> <p>відвідування музеїв, театрів і мистецьких об'єктів рідного краю; визначення ролі натюрморту в мистецтві;</p> <p>характеристика взаємовпливу мистецтв у виставах музичного театру; ритмічні і темброві імпровізації із використанням програм цифрових музичних інструментів (синтезатора); гра на музичних інструментах (трикутник, дзвіночки, бубон, маракаси тощо);</p> <p>опанування основ техніки штрихування в процесі виконання тренувальних вправ; ознайомлення із законами</p>
10.	У пошуках різноманіття.	<p>наводить приклади зв'язків між видами мистецтва, синтезу мистецтв; пояснює зв'язки між мистецтвом і життям;</p> <p>бере участь у виконавській творчості за власним вибором і вподобанням: співає в хорі/ ансамблі/ соло, грає на традиційних та/або електронних музичних інструментах;</p> <p>виконує зображення, зокрема замальовки з натури і за уявою, розробляє ескізи для сценічних виступів тощо; застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, формати, засоби дизайну і т. п.;</p> <p>у запропонованому вчителем</p>	<p>Вибір формату, пропорції та закони композиції в натюрморті. Виконання натюрморту з овочів та фруктів у техніці аплікації.</p>	<p>Музичні інструменти в мистецтві України та різних народів. Предмети і речі побуту, які використовуються як музичні інструменти. Сприймання: В. Попадюк «Українська фантазія», Й. С. Бах «Токата і fuga ре мінор» (на келихах); фрагмент українського народного танцю, соло Миколи Матьора. Виконання: А. Житкевич «Все це потрібно мені»</p>	<p>композиції в натюрморті; виконання зображення предметів простої форми в натюрморті;</p> <p>пошук нових шляхів удосконалення виконавської майстерності; фіксація результатів спостережень за навколишнім середовищем, презентація результатів;</p>
11.	Гармонія в єдності.	<p>завданні робить спроби виконання нових незвичних прийомів роботи;</p> <p>спостерігає за навколишнім середовищем, фіксує (фото, відео, замальовки тощо) і презентує власні доробки;</p>	<p>Вияв об'єму предметів засобами світлотіні. Виконання живописного натюрморту з квітами у вазі.</p>	<p>Інструментальні тембри. Сприймання: Б. Бріттен «Путівник по оркестру для юнацтва». Виконання: норв. нар. пісня «Чарівний смичок».</p>	
12.	Мистецтво перевтілення.	<p>використовує результати спостережень у мистецькій</p>	<p>Театральне мистецтво: грим,</p>	<p>Музичний театр. Основні музично-</p>	

		сприйнятого твору; виявляє і використовує з допомогою вчителя чи інших осіб авторський продукт у власній мистецькій діяльності.		«Зозуля». Виконання: укр. нар. пісня «Занадився журавель».	прийомів у процесі створення театральних, екранних образів; виконання творів з різних видів музичного та образотворчого мистецтва;
4.	Зустріч мистецтв.		Створення художнього образу на сцені, на екрані, на арені. Синтетичні види мистецтва. Цирк. Графічна композиція «Що сниться клоуну?».	Взаємодія мистецтв. Синтетичні мистецтва. Цирк. Слухання: Юлій Фучик "Вхід гладіаторів". Виконання: М. Ведмедеря, Н. Красоткіна «Гойдалки дитинства».	пошук критеріїв художньої цінності мистецьких творів; представлення власного досвіду емоційного сприйняття мистецьких творів; пошук вербальних засобів опису та аналізу результатів власної творчості; обговорення впливу мистецтва на людину, його роль у соціумі, значення в житті своєї родини; опанування способів виявлення та висловлення ідей; виявлення впливу творів різних видів мистецтва на власний емоційний стан; рефлексивний діалог у групах; екскурсія до театру та цирку; опис власних міркувань; використання матеріалів із художніх альбомів, сайтів з посиланням на них.
Тема 2. Світ дитинства у мистецтві (4 години)					
5.	Спогади дитинства.	Наводить приклади творів різних видів мистецтва; розрізняє види і наводить приклади українського фольклору (музичного, танцювального, ігрового тощо); характеризує особливості технік виконання творів; передає враження від творів вербально/ невербально (різними художніми засобами); бере участь у виконавській	Види анімації (мальована 2D, лялькова /як підвид пластилінова, комп'ютерна 3D, аніме, технологія captureinmotion (охоплення руху в 3D), пісочна. Колискова в анімаційних фільмах. Дитячі образи в	Колискові пісні. Обробки народної пісні. Сприймання: укр. нар. пісня в обробці М. Бурмаки «Котику сіренький». Виконання: обробка укр. нар. пісні «Котику сіренький».	Сприймання та висловлювання вражень про твори мистецтва за напрямами; сприймання українських колискових пісень; аналіз засобів музичної виразовості колискових пісень (темп, тембр голосу, динаміка, рухи, міміка). Розпізнання характерних особливостей методики, ритміки, темпу, характерної гучності звучання і діапазону мелодії, тембрів співацького голосу,

	Пригадаймо найцікавіше.	<p>пояснює вплив творів на зміну власного емоційного стану; виражає свої почуття та емоції різними художніми засобами, застосовує ці засоби окремо чи в поєднанні;</p> <p>обирає відомі способи творення, зокрема медіаформати (додавання ілюстрацій, створення нескладних графічних зображень, аудіо-/відеороликів, фото тощо) для художнього самовираження;</p> <p>упорядковує з допомогою вчителя чи інших осіб дібрані матеріали.</p>	вивченого матеріалу. Ліплення фантастичної рибки.	знань. Урок-концерт. Музичний матеріал за бажанням учнів та вчителя.	<p>творча розробка елементів костюмів і добір реквізиту для персонажів пісень; визначення виразовості музики як складника синтезу анімаційних фільмів;</p> <p>рефлексивний аналіз виконаних робіт;</p> <p>оцінювання власних досягнень щодо співу, театралізацій, створення ілюстрацій та художніх образів персонажів анімаційних фільмів;</p> <p>участь в ігрових та колективних формах роботи;</p> <p>публічне висловлювання вражень від творів і творчого процесу; партнерська взаємодія в процесі творчості;</p> <p>модельовання діалогів щодо сприймання хорових концертів та участі у шкільному хоровому колективі;</p> <p>висловлення вражень про особливості створення художнього образу;</p> <p>вираження настрою і характеру кольором, контрастом тонів, кольорів;</p> <p>висловлювання вражень від творів і творчого процесу, обмін думками;</p> <p>опис характеру персонажів (пісенних, літературних, анімаційних) за допомогою жестів, рухів;</p> <p>посилання на знайомі мистецькі твори у процесі вербальної характеристики задуму;</p>
Тема 3. Навколишній світ у мистецтві (4 години)					
9.	Образи навколо нас.	Пояснює засоби виразовості художнього образу у творах різних видів мистецтва;	Натюрморт як жанр образотворчого мистецтва. Складна	Програмова музика. Цикл інструментальних п'єс.	характеристика і розпізнавання тембрів музичних інструментів; робота над розвитком уміння розрізняти

		<p>діяльності: музикування, пластичні рухи, створення зображень в різних художніх техніках і матеріалах (колаж, інсталяція тощо);</p> <p>бере участь у проєктній діяльності;</p> <p>характеризує власну творчість за колективно визначеними критеріями;</p> <p>оцінює власні успіхи і досягнення, зауважує помилки та частково самостійно виправляє їх;</p> <p>ділиться спостереженнями в навколишньому середовищі і соціумі, підтверджує думку аргументами;</p> <p>за потреби обирає види художньо-творчої діяльності для задоволення.</p>	<p>реквізит, бутафорія, декорації, костюм.</p> <p>Створення силуетних персонажів для театру тіней.</p>	<p>театральні жанри.</p> <p>Побудова і музичні номери театральної вистави. Опера.</p> <p>Сприймання: В. А. Моцарт. Арія цариці Ночі, дует Папагено, хор дзвіночків з опери «Чарівна флейта».</p> <p>Виконання: норв. нар. пісня «Чарівний смичок».</p>	<p>порівняння зображуваних з природи предметів за кольором, тоном, розміром, відстанню та розташуванням;</p> <p>вивчення ролі світла і тіні у виявленні форми та об'єму предметів;</p> <p>компонування у форматі нескладної натюрмортної групи з природи експериментування з імітацією звучань навколишнього світу на інструментах, голосом, за допомогою цифрових інструментів; виконання різних видів натюрмортів із застосуванням законів композиції; аналіз геометричної форми предметів та об'єктів долучення до мистецьких проєктів, виставок дитячих малюнків, театральних вистав;</p> <p>об'єктивна оцінка власних успіхів і невдач у творчій діяльності, робота над помилками;</p> <p>створення презентаційних візуальних матеріалів про історію жанру натюрморт;</p> <p>власний вибір видів художньо-творчої діяльності за вподобаннями та інтересами;</p> <p>пояснення задуму та ідеї виконаного твору;</p>
Тема 4. Народні мистецькі традиції (4 години)					
13.	Краса зимових святкувань.	<p>Розрізняє види і наводить приклади українського фольклору(музичного, танцювального, ігрового тощо);</p> <p>виявляє обізнаність у календарно-обрядових діях як прообразі видів мистецтва;</p> <p>орієнтується в особливостях</p>	<p>Образи новорічних персонажів народів світу. Атрибути новорічних свят.</p> <p>Виконання новорічної композиції.</p>	<p>Характер персонажів святкових дійсв різних народів у музиці. Музичні символи зимових свят різних народів.</p> <p>Сприймання: болг. нар. Пісня «Керо</p>	<p>Дослідження народних традицій в Україні та в інших країнах;</p> <p>перегляд відеоматеріалів про народні традиції святкування різдвяно-новорічних свят;</p> <p>сприймання творівдекоративно-прикладного мистецтва персонажів вертепу, атрибутів колядок і</p>

		<p>народного мистецтва рідного краю; передає враження від творів вербально / невербально (різними художніми засобами); наводить приклади зв'язків між видами мистецтва, синтезу мистецтв; пояснює зв'язки між мистецтвом і життям; відтворює характерні особливості сценічного персонажа в мовленні, міміці, пластиці тіла; виконує зображення, зокрема замальовки з натури і за уявою, розробляє ескізи для сценічних виступів тощо; застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, формати, засоби дизайну тощо; виконує народні пісні/ обробки пісень, створює ескізи виробів/ твори з етнічними мотивами із застосуванням знайомих художніх технік; імпровізує, поєднує засоби музики, пластичного інтонування, візуального ряду; пропонує власні ідеї, реалізує їх самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб, зокрема з урахуванням національних традицій, сучасних тенденцій, використанням знань і умінь з інших освітніх галузей; презентує результати власної творчості публічно, пояснює свій</p>		<p>Байданово», народне дійство племені масаїв, пол. нар. Колядка «Rójdźmy Wszysty do stajenki», валій. нар. колядка «Deckthehalls». Виконання та сприймання: укр. нар. колядка «Добрий вечір тобі, пане господарю».</p>	<p>щедрівок; ознайомлення з різними варіантами колядок; обговорення ролі декоративного мистецтва в художньому оформленні новорічно-різдвяних дійств; створення образів вертепу та новорічних персонажів різних країн; виконання колядок та щедрівок з елементами театралізації; інсценізація фрагментів обрядових дійств; створення імпровізацій голосом(музичні та мовленнєві інтонації) та на музичних інструментах; виготовлення колажів, стінгазет, лепбуків, буклетів тощо про народні традиції святкування зимових свят; створення ритмічних орнаментальних композицій (у техніках розпису, витинанки, ліплення, аплікації тощо); формування умінь здобувати інформацію і презентувати колективну роботу з елементами музичного виконавства, добором атрибутів, використанням цифрових засобів; використання власного досвіду різної інформації під час підготовки до фестивалів, конкурсів, олімпіад тощо; інсценізація календарно-обрядових дійств із використанням народних костюмів, гриму тощо; розігрування сюжетів вертепу із добором атрибутикита використанням інструментів</p>
14.	Рідні традиції та мотиви.	<p>Орнамент. Види орнаментів. Ритм. Стилзація. Створення орнаменту в крузі у техніці аплікації.</p>	<p>Колядки. Щедрівки. Хоровий спів а капела. Сприймання: К. Стеценко. Обробка української народної колядки «Павочка ходить». Виконання: укр. нар. пісня «Ой на горі жито», укр. нар. щедрівка «Павочка ходить».</p>		
15.	Світло вертепу.	<p>Атмосфера вертепного дійства в творах українських художників. Виконання рельєфної композиції на тему Різдва.</p>	<p>Вертеп. Театралізація обрядового дійства. Сприймання: укр. вертепний кант «Шедше тріє царі» XVII-XVIII ст., зразок галицького вертепу. Сприймання та виконання: укр. нар. щедрівка «Коза».</p>		
16.	Зустрічаємо зиму. Підсумковий.	<p>Узагальнення матеріалів другої чверті. Створення новорічного образу для героя гри AMONG US.</p>	<p>Узагальнення матеріалів другої чверті. Урок-концерт «Новорічний вертеп». Музичний матеріал за бажанням учнів та</p>		

		<p>задум, за потреби може докладно його описати;</p> <p>визнає можливість різного втілення творчого задуму, відстоює свою позицію у творчості;</p> <p>долучається до мистецьких заходів;</p> <p>виконує різні ролі в спільному творчому процесі, дослухається до творчих ідей інших осіб;</p> <p>визнає різні позиції та оцінки учасників;</p> <p>бере участь в інсценізаціях календарно-обрядових дійств, народних ігор з використанням пісенного матеріалу, танцювальних рухів, елементів костюмів, атрибутів, гриму, інструментального супроводу.</p>		вчителя.	<p>шумового оркестру;</p> <p>пошук і добір актуальних матеріалів із різних джерел для ефективного застосування при створенні власного твору мистецтва;</p> <p>моделювання інсценізацій та театралізованих дійств з теми;</p> <p>пошук та систематизація матеріалів етнографічного змісту.</p>
--	--	--	--	----------	---

II семестр

Тема 5. Персонажі казок та їх відображення у мистецтві (3 години)

17.	Казкові сюжети.	<p>Пояснює засоби виразовості художнього образу у творах різних видів мистецтва;</p> <p>виокремлює виразові засоби у творах різних видів мистецтва для пояснення власного</p>	<p>Зображення казкових персонажів у книжках. Авторський стиль в дитячій ілюстрації. Ліплення янгола.</p>	<p>Музичні штрихи. Сприймання: марш Чорномора з опери М. Глінки «Руслан та Людмила». Виконання: А. Мігай «Мультики».</p>	<p>Обговорення особливостей використання виразових засобів для відображення казкових сюжетів у мистецтві;</p> <p>дослідження взаємодії засобів музичної виразовості (контраст, штрихи) для відтворення настрою та характерів казкових персонажів у мистецьких творах;</p> <p>перегляд зразків казкових образів, виконаних у техніці графіки; сприймання та інтерпретація ілюстрацій до казок українських і зарубіжних художників- ілюстраторів; висловлення вражень про</p>
18.	Зимові образи в казках.	<p>враження;</p> <p>застосовує у процесі вербальної інтерпретації знайому термінологію, зокрема іноземного походження;</p> <p>бере участь у виконавській творчості за власним вибором і вподобаннями: співає в хорі/ ансамблі/ соло, грає на</p>	<p>Засоби художньої виразності та емоційної насиченості в роботі дитячих ілюстраторів. Контраст і нюанс. Створення зображення зимового</p>	<p>Принцип контрасту. Сприймання: арія Снігурки із прологу опери «Снігурка» М. Римського-Корсакова, фрагмент славлення Зими з опери М. Лисенка «Зима і Весна», п'єса «Дід</p>	

		традиційних та/або електронних музичних інструментах; створює зображення під час експерименту з кольорами, лініями, формами тощо (графічні, живописні, пластичні, анімаційні тощо); використовує результати спостережень у мистецькій діяльності: музикування, пластичні рухи, створення зображень в різних художніх техніках і матеріалах (колаж, інсталяція тощо); використовує художню літературу для створення власних творів мистецтва; оцінює власні успіхи і досягнення, зауважує помилки та частково самостійно виправляє їх; висловлює свою думку в обговореннях творів мистецтва; визначає улюблені види мистецької діяльності, пояснює, від чого отримує задоволення у своїй творчості; обирає відомі способи творення, зокрема медіаформати (додавання ілюстрацій, створення нескладних графічних зображень, аудіо- / відеороликів, фото тощо) для художнього самовираження упорядковує з допомогою вчителя чи інших осіб дібрані матеріали.	короля чи королеви.	Мороз» Р. Шумана зі збірки «Альбом для юнацтва», Виконання: А. Мігай. «Мультики».	особливості створення ілюстрації до казки, художнього образу казкових персонажів, вираження настрою контрастом тону; аналіз елементів мови музичної вистави лялькового театру; міркування щодо особливостей художнього оформлення та проведення лялькової вистави; ознайомлення з роботою художника-декоратора лялькової вистави; виконання музичних творів соло, вансамблі, в хорі; виконання пісень «у ролях»; моделювання та імітація поведінки, характерних рухів, міміки, голосу казкових героїв, перевтілення у них; виконання силуетних і контрастних образів казкових персонажів; створення ілюстрацій до казок; створення колективної галереї героїв; виготовлення ляльок для театральної вистави; колективні вигадання життєвих історій про персонажів музичних творів; розповідь про характерні особливості улюблених персонажів; добір літературних творів, їх переосмислення для створення власних творів мистецтва; дискусія щодо вибору критеріїв оцінки дитячих ілюстрацій; участь в обговоренні мистецького твору із посиланням на автора створення добірки та рейтингів
19.	Ляльки в театрі.		Художнє оформлення лялькової вистави. Витинанка. Створення витинанки – декорації до лялькової вистави.	Театр ляльок. Сприймання: фрагмент вистави в'єтнамського театру ляльок на воді, фінал музичної казки «Трое поросят», режисер Ю. Сікало, композитор М. Каландьонок. Виконання: В. Шайнський. «Жива лялька».	

					улюблених ілюстрацій до творів дитячої літератури; створення аудіодобірки улюблених дитячих пісень; обговорення особливостей використання засобів виразовості образотворчого мистецтва у своїх роботах.
Тема 6. Рух у житті та в мистецтві (4 години)					
20.	Рух і пластика.	Пояснює засоби виразовості художнього образу у творах різних видів мистецтва; виокремлює жанрові ознаки творів різних видів мистецтва; характеризує особливості технік виконання творів; пояснює цінності, закладені в художньому творі та коментує своє ставлення до них; передає враження від творів вербально / невербально (різними художніми засобами); відтворює характерні особливості сценічного персонажа в мовленні, міміці, пластиці тіла; імпровізує, поєднує засоби музики, пластичного інтонування, візуального ряду; створює зображення під час експерименту з кольорами, лініями, формами і т. п. (графічні, живописні, пластичні, анімаційні тощо); пропонує власні ідеї, реалізує їх самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб, зокрема з урахуванням національних	Скульптура як вид образотворчого мистецтва, її види та засоби виразності. Виконання графічного ескізу статуї.	Танець. Танцювальність. Народний, класичний, бальний, сучасний танець. Сприймання: грузинський народний танець Ачарулі, танець Феї Драже з балету «Лускунчик» П. Чайковського. «Віденський вальс» Й. Штрауса, «Не твоя війна» гурту «Океан Ельзи». Виконання: В. Шаїнський. «Жива лялька».	Ознайомлення з музикою та характерними танцювальними рухами танців різних народів; робота над визначенням особливостей народних танців (гопак, аркан, хороводи); порівняльний аналіз засобів музичної виразовості танцю (ритм, темп, динаміка); сприймання музики танців, що належать до різних сфер танцювальної культури: бальні, класичні (старовинні), сучасні; ознайомлення з матеріалами та техніками роботи у скульптурі; дослідження явищ статичності та динаміки у скульптурних образах; сприймання та аналіз творів скульптури; ознайомлення із зразками скульптури рідного краю; порівняння характерних музичних ритмів гопака й аркана; розпізнавання та відтворення пластичних рухів персонажів тіньового театру; модельювання у процесі особистісного спілкування мистецьких
21.	Розмаїття руху і пластики.		Матеріали та техніки виконання скульптури. Види скульптури за призначенням. Ліплення казкової істоти	Народні хороводи. Побутові, сюжетні танці. Сприймання: українські народні танці гопак, аркан, хороводи. Виконання: українська народна пісня «Од Києва до Лубен».	
22.	Емоційний світ руху.		Емоційна насиченість скульптури.	Рондо. Рефрен. Сприймання: третя частина сонати Ля-	

		традицій, сучасних тенденцій, використанням знань і умінь з інших освітніх галузей; аналізує інформацію від інших осіб з метою самовдосконалення (надання/отримання коментарів, пропозицій тощо), реагує на неї;	Статична, динамічна і кінетична скульптура. Арт-об'єкт у техніці паперопластики.	мажор Вольфганга Амадея Моцарта «Турецьке рондо». Виконання: українська народна пісня «Од Києва до Лубен».	аудіодіалогів, аудіобесід про балет; формування уявлень про сюжетні танці (на вибір); пластична імпровізація під музику, добір танцювальних елементів; ліплення пластичним, конструктивним та комбінованим способом;
23.	Грація на сцені.	розуміє значення партнерства в спільній мистецькій творчості; пропонує способи розв'язання завдань у разі виникнення труднощів; пояснює вплив творів на зміну особистого емоційного стану; шукає і добирає з допомогою вчителя чи інших осіб аудіо-, відео-, ілюстративні і текстові матеріали з різних джерел, планує свою діяльність для реалізації поставленого завдання.	Балет як синтетичний вид мистецтва. Балетний костюм. Створення ескізів балетних костюмів до казки. Рух персонажів на сцені та на екрані. Пластика персонажів тіньового театру.	Балет. Сприймання: іспанський, арабський танець, танець пастушків, кульмінація сцени війни олов'яних солдатиків з мишами, «Вальс квітів» з балету «Лускунчик» П. Чайковського; пантоміма з балету «Лебедине озеро» П. Чайковського.	конструювання з природним матеріалом; створення статичної та динамічної об'ємної (рельєфної) композиції; передача динаміки у процесі створення образів скульптури; порівняльний аналіз виконаних робіт; самоаналіз власної творчої діяльності: об'єктивна самооцінка, перспективи самовдосконалення; добір і використання інформаційних матеріалів для втілення художнього задуму; участь у групових і колективних творчих проєктах; презентація результатів власної творчості (спів, танцювальні рухи, виставки робіт); колективне обговорення ролі скульптур у мистецькому обличчі міст, сіл, інших населених пунктів; обмін враженнями про емоційне сприйняття творів скульптури; пошук і добір актуальних матеріалів із різних джерел для ефективного застосування при створенні власного твору мистецтва; планування діяльності для реалізації

					поставлених завдань; орієнтування у джерелах інформації про мистецтво, вироблення вмінь визначати їх достовірність.
Тема 7. Мистецькі прогулянки на природі (4 години)					
24.	Природа надихає.	Виокремлює жанрові ознаки творів різних видів мистецтва; цілісно охоплює увагою твір під час сприймання, керує увагою; порівнює художні образи з явищами навколишнього середовища; наводить приклади зв'язків між видами мистецтва, синтезу мистецтв; пояснює зв'язки між мистецтвом і життям; виконує зображення, зокрема замальовки з природи і за уявою, розробляє ескізи для сценічних виступів тощо; застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, формати, засоби дизайну тощо; спостерігає за навколишнім середовищем, фіксує (фото, відео, замальовки тощо) і презентує власні спостереження; бере участь у проєктній діяльності; презентує результати власної творчості публічно, пояснює свій задум, за потреби може докладно його описати; складає план своїх дій у створенні колективного	Пейзаж як жанр образотворчого мистецтва, його види. Етюд. Виконання пейзажу у техніці по – вологому.	Ноктюри. Баркарола. Етюд-картина. Сприймання: ноктюри № 2, опус 9 Ф. Шопена, «Баркарола» М. Лисенка, етюд-картину № 2 ля-мінор С. Рахманінова. Виконання: «Веснянка» В. Філіпенка	Виокремлення жанрових ознак інструментальної музики (етюд-картина); дослідження ролі засобів музичної виразовості (діапазон, регістр, тембр) у створенні музичних пейзажів; сприймання симфонічних творів із живописною програмою; перегляд зразків різних видів пейзажу (морського, гірського, архітектурного, міського, сільського, фантастичного тощо); ознайомлення зі зразками етюдів; творчі експерименти з відтворення явищ довкілля у творчій діяльності (імпровазія та інсценізація); створення сценічного оформлення із звучанням музичних пейзажів; створення пейзажів і виконання вправ з передаванням настрою, колориту, плановості в зображенні природних об'єктів; застосування законів композиції у пейзажі; створення цифрових зображень з теми; виконання елементарних музичних / ритмічних композицій із звуконаслідуванням голосів природи, зокрема з використанням комп'ютерних технологій; темброва і ритмічна імітація
25.	Палітра природи.	діяльності; презентує результати власної творчості публічно, пояснює свій задум, за потреби може докладно його описати; складає план своїх дій у створенні колективного	Настрій, колорит та плановість у пейзажі. Виконання пейзажу у теплому колориті.	Діапазон. Регістр. Сприймання: перша частина концерту для скрипки з оркестром Мі-Мажор «Весна» з циклу Антоніо Вівальді «Чотири пори року», перша частина Шостої симфонії «Пасторальної» Л. Бетховена. Виконання: «Веснянка» В. Філіпенка.	ознайомлення зі зразками етюдів; творчі експерименти з відтворення явищ довкілля у творчій діяльності (імпровазія та інсценізація); створення сценічного оформлення із звучанням музичних пейзажів; створення пейзажів і виконання вправ з передаванням настрою, колориту, плановості в зображенні природних об'єктів; застосування законів композиції у пейзажі; створення цифрових зображень з теми; виконання елементарних музичних / ритмічних композицій із звуконаслідуванням голосів природи, зокрема з використанням комп'ютерних технологій; темброва і ритмічна імітація
26.	Без чого неможлива вистава?	діяльності; презентує результати власної творчості публічно, пояснює свій задум, за потреби може докладно його описати; складає план своїх дій у створенні колективного	Театральна – декоративний живопис. Художник – декоратор. Створення декорації в техніці паперопластики.	Міміка. Пантоміма. Сприймання: фрагменти театральних етюдів, «Тарантела» Луї Моро Готшалка, постановка Дж. Баланчина. Виконання:	ознайомлення зі зразками етюдів; творчі експерименти з відтворення явищ довкілля у творчій діяльності (імпровазія та інсценізація); створення сценічного оформлення із звучанням музичних пейзажів; створення пейзажів і виконання вправ з передаванням настрою, колориту, плановості в зображенні природних об'єктів; застосування законів композиції у пейзажі; створення цифрових зображень з теми; виконання елементарних музичних / ритмічних композицій із звуконаслідуванням голосів природи, зокрема з використанням комп'ютерних технологій; темброва і ритмічна імітація

		художнього продукту; ділиться спостереженнями в навколишньому середовищі і соціумі, підтверджує думку аргументами; пояснює свої уподобання, порівнює власні вподобання з уподобаннями інших осіб із свого оточення; визначає з допомогою вчителя чи інших осіб достовірність джерела інформації про мистецтво; виявляє відповідальність щодо дотримання авторського права у процесі художньої комунікації.		О. Злотник «Школярі-школярки».	звуків природи; вивчення виражальних можливостей світла в пейзажі; відтворення явищ природи, глибини простору в пейзажному жанрі; презентація творчо-експериментальних завдань; участь у пошуково-дослідницьких проектах з вивчення мистецької спадщини краю; колективне обговорення вражень від сприймання музичних і візуальних образів, які відтворюють картини природи, аргументоване пояснення власної думки; обговорення впливу природи на емоційний стан та почуття; висловлення суджень про втілення ідейного задуму в пейзажах спілкування з художниками-пейзажистами, обмін враженнями від перегляду творів пейзажного жанру; визначення достовірності джерел інформації про мистецтво, відбір кращих; формування розуміння прав авторів у процесі художньої комунікації.
27.	Пригадаймо найцікавіше. Підсумковий.		Узагальнення вивченого матеріалу. Створення композиції у довільній техніці «Замкова щілина».	Урок узагальнення знань. Урок – концерт. Музичний матеріал за бажанням учнів та вчителя.	
Тема 8.Тварини у мистецтві: реальні та фантастичні образи (4 години)					
28.	Світ тварин у мистецтві.	Пояснює засоби виразовості художнього образу у творах різних видів мистецтва; наводить приклади творів різних видів мистецтва; характеризує особливості технік виконання творів;	Анімалістичний жанр в образотворчому мистецтві. Стилзація в анімалістиці. Ліплення жирафа.	Сюїта. Сприймання: № 1 «Вступ. Королівський марш лева», № 5 «Слон», № 8 «Персонажі з довгими вухами», № 12 «Викопні» з сюїти	Сприймання музичних творів, у яких відтворено характерні особливості тварин; висловлення вражень про специфічну виразність жестів, пластики тіла і музичного інтонування в «портретах» тварин;

		<p>передає враження від творів вербально/ невербально (різними художніми засобами);</p> <p>порівнює художні образи з явищами навколишнього середовища;</p> <p>бере участь у виконавській творчості за власним вибором і вподобанням: співає в хорі/ ансамблі/ соло, грає на традиційних та/або електронних музичних інструментах</p> <p>відтворює характерні особливості сценічного персонажа в мовленні, міміці, пластиці тіла;</p> <p>виконує зображення, зокрема замальовки з природи і за уявою, розробляє ескізи для сценічних виступів тощо;</p> <p>застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, формати, засоби дизайну тощо;</p> <p>використовує цифрові технології для втілення задуму, зокрема створює фото різних жанрів (фотопортрет, фотопейзаж), компонує прості відеоролики;</p> <p>спостерігає за навколишнім середовищем, фіксує (фото, відео, замальовки тощо) і презентує власні спостереження;</p> <p>використовує результати спостережень у мистецькій діяльності: музикування, пластичні рухи, створення зображень в різних художніх</p>		<p>К. Сен-Санса «Карнавал тварин». Виконання: «Зелене слонення» І. Кириліної.</p> <p>Соната. Сприймання: соната соль-мінор Д. Скарлатті («Котяча fuga»), «Котячий дует» Дж. Россіні. Виконання: «Зелене слонення» І. Кириліної.</p> <p>Сприймання: мультфільм «Фантазія» (1940 рік) Волта Діснея, мультфільм «Як козаки на весіллі гуляли» (1984 рік), автор музики І. Поклад. Виконання: «Танець каченят» В. Томаса</p> <p>Сприймання: сімейна комедія «Бетховен», 1992, режисер Брайян Левант, пісня «Spirit» («Душа») Бейонсе Ноулз - Картер, пісні «Коли я стану королем» та «Ніколи не пізно» Елтона Джона з кінофільму «Король Лев», режисер Дж. Фавро.</p>	<p>перегляд образів тварин, виконаних художниками-аніمالістами у графіці, живописі та скульптурі; спостереження за пропорціями та пластикою тіла тварин;</p> <p>музичні (темброві, фактурні, регістрові тощо) експерименти з музичними інструментами (шумового оркестру та синтезаторах тощо);</p> <p>вправління у пластичному інтонуванні під час слухання та виконання музичного твору;</p> <p>імпровізація засобами пантоміми з музичним супроводом чи співом;</p> <p>створення виразних образів тварин у різних видах мистецтва;</p> <p>виконання начерків тварин з природи, акварельних етюдів;</p> <p>виконання тематичних, пейзажно-аніمالістичних композицій;</p> <p>малювання ескізів костюмів, гриму для втілення творчого задуму сценічного образу;</p> <p>добір аудіо- та відеоматеріалів для виконання творчого завдання;</p> <p>висловлення суджень про гуманне ставлення до тварин;</p> <p>фіксація результатів спостережень за допомогою різних засобів;</p> <p>презентація власних спостережень у творах мистецтва;</p> <p>виконання вправ та ігрових завдань із відтворення пластики руху тварин засобами танцю;</p> <p>визначення типових помилок, планування роботи над ними;</p> <p>визначення способів удосконалення</p>
29.	Пухнаста радість.		<p>Засоби художньої виразності та емоційної насиченості творів художників – аніمالістів. Виконання графічного зображення киці</p>		
30.	Образи тварин в анімації.		<p>Засоби емоційної виразності образів тварин в анімації. Створення образу анімаційного героя – тварини.</p>		
31.	Образи тварин в кіно.		<p>Засоби емоційної виразності образів тварин в кіно. Грим. Ліплення динозавра.</p>		

		<p>техніках і матеріалах (колаж, інсталяція тощо);</p> <p>визначає сильні і слабкі сторони своєї роботи в чітких формулюваннях;</p> <p>встановлює за допомогою вчителя чи інших осіб способи вдосконалення вмінь;</p> <p>використовує власний досвід і різні види інформації під час колективної творчості;</p> <p>пропонує способи розв'язання завдань в разі виникнення труднощів;</p> <p>шукає і добирає з допомогою вчителя чи інших осіб аудіо-, відео-, ілюстративні і текстові матеріали з різних джерел, планує свою діяльність для реалізації поставленого завдання.</p>			<p>виконавської майстерності;</p> <p>участь у дискусіях про роль мистецтва у захисті та збереженні тваринного світу;</p> <p>розвиток умінь виражати власний емоційний стан за допомогою художньої творчості;</p> <p>створення оригінальних і цифрових зображень тварин для презентації власної творчості;</p> <p>пошук ілюстрацій до художніх творів про тварин;</p> <p>пошук та добір актуального матеріалу для роботи над твором, планування подальшої діяльності.</p>
Тема 9. Зустріч мистецтв (4 години)					
32.	Мистецькі професії.	<p>Виокремлює жанрові ознаки творів різних видів мистецтва;</p> <p>виокремлює виразові засоби у творах різних видів мистецтва для пояснення власного враження;</p> <p>застосовує у процесі вербальної інтерпретації знайому термінологію, зокрема іноземного походження;</p> <p>бере участь у виконавській творчості за власним вибором і вподобанням: співає в хорі/ ансамблі/ соло, грає на традиційних та/або електронних музичних інструментах;</p>	<p>Циркові професії.</p> <p>Створення образу клоуна в техніці аплікації.</p>	<p>Музикант.</p> <p>Композитор.</p> <p>Виконавець. Диригент.</p> <p>Соліст. Артист хору.</p> <p>Сприймання: концерт для ударних інструментів Тан Дуна, диригент О. Линів; фрагменти вокальних творів на вибір.</p> <p>Виконання: «Хай живе надія» І. Білик.</p>	<p>Дослідження засобів виразовості та специфічних особливостей різновидів театрального мистецтва, значення музики у театральних виставах;</p> <p>формування уявлення про особливості співу та танцю, руху в майстерності акторів мюзиклу;</p> <p>сприймання вистав (фрагментів) музичного театру, перегляд і обговорення екранізацій вистав-мюзиклів;</p> <p>перегляд та аналіз художніх творів портретного жанру;</p> <p>рольове виконання пісень з відтворенням характерних особливостей сценічного персонажа</p>
33.	Мистецькі портрети.		<p>Портрет як жанр образотворчого мистецтва, його види. Колорит та</p>	<p>Мюзикл. Квартет.</p> <p>Пісня «Арабська ніч» А. Менкена з кінофільму «Аладін»</p>	

		<p>відтворює характерні особливості сценічного персонажа в мовленні, міміці, пластиці тіла;</p> <p>використовує цифрові технології для втілення задуму, зокрема створює фото різних жанрів (фотопортрет, фотопейзаж), компонує прості відеоролики;</p> <p>виявляє ініціативність у втіленні творчого задуму;</p> <p>створює зображення під час експерименту з кольорами, лініями, формами тощо (графічні, живописні, пластичні, анімаційні тощо);</p> <p>бере участь у проектній діяльності;</p> <p>обирає відомі способи творення, зокрема медіаформати (додавання ілюстрацій, створення нескладних графічних зображень, аудіо- / відеороликів, фото тощо) для художнього самовираження;</p> <p>виявляє відповідальність щодо дотримання авторського права в процесі художньої комунікації;</p> <p>виявляє і використовує з допомогою вчителя чи інших осіб авторський продукт у власній мистецькій діяльності.</p>	<p>композиція в портреті. Пропорції обличчя. Виконання портрету (змішана техніка).</p>	<p>(2019), пісня «Бабкак, Омар, Аладин і Касим», пісня Джина А. Менкена з мюзикла «Аладін». Виконання: «Хай живе надія» І. Білик.</p>	<p>(голос, міміка, пластика); створення варіантів ритмічного супроводу до пісні;</p> <p>вправління у створенні театралізованих образів (театральні етюди);</p> <p>імпровізація засобами пантоміми(міміка, жести);</p> <p>складання плану для створення та театралізації музичних вистав, виконання нескладних ролей у них;</p> <p>виконання пісень з елементами театралізації, ритмічним супроводом та грою на музичних інструментах;</p> <p>виконання портретних зображень у різних техніках;</p> <p>виконання начерків з природи;</p> <p>виконання тематичної композиції на мистецьку тематику;</p> <p>ознайомлення з сучасними технологіями на естраді та в цирку;</p> <p>виконання художніх фотопортретів;</p> <p>творчі вправління у ролі диригента, режисера, актора, хормейстера;</p> <p>створення виразних образів акторів театру, цирку та музикантів;</p> <p>виконання портретних зображень у різних техніках;</p> <p>виконання начерків з природи; фіксація послідовних рухів з відображенням пропорцій і загальних форм тіла людини;</p> <p>участь у творчих проектах та шкільних мистецьких заходах (фестивалі, флешмоби тощо) з використанням медіаресурсів;</p> <p>дискусія щодо переваг та недоліків</p>
34.	Пригадаймо найцікавіше. Підсумковий.		<p>Узагальнення вивченого матеріалу. Створення зображення у техніці плетення з паперу.</p>	<p>Урок узагальнення знань. Урок-концерт. Музичний матеріал за бажанням учнів та вчителя</p>	
35.	Назустріч літу.		<p>Виконання колективних форм роботи на вибір.</p>	<p>Сприймання і виконання: «Літо золоте» О. Янушкевич.</p>	

					<p>творчих професій; створення відеорепортажів про мистецькі об'єкти краю та представників творчих професій; створення добірки аудіо- та відеопрезентацій; знайомство з основами авторського права в сфері мистецтва. Обговорення значення авторського права та дотримання його вимог у процесі художньої комунікації.</p>
--	--	--	--	--	--

IV. Оцінювання результатів навчальної діяльності

Оцінювання досягнень учнів в галузі мистецької освіти необхідно здійснювати у площині формувального та підсумкового видів оцінювання.

Ураховуючи провідний принцип Нової української школи – дитиноцентризм, оцінювання має бути, щонайперше, особистісно-орієнтованим, і віддзеркалювати динаміку розвитку дитини, визначати її особисті переваги, досягнення у пізнавальній, художньо-творчій, іншій діяльності. Саме на це спрямовує формувальне оцінювання, яке орієнтує вчителя на спостереження за навчальним поступом кожного учня/учениці. Такий вид оцінювання триває постійно упродовж навчання дитини у школі. При цьому особливості дитини можуть впливати на темп навчання, внаслідок чого вона може досягати вказаних результатів раніше або пізніше від завершення зазначеного циклу чи рівня. Тобто по суті, формувальне оцінювання – це один з педагогічних інструментів у реалізації особистісно-орієнтованого підходу в освіті.

Формувальне оцінювання може здійснюватися у формі само- та взаємооцінювання, зокрема учні співставляють досягнутий результат своєї діяльності з її метою, аналізують успіхи і причини індивідуальних невдач у вивченні навчального матеріалу та визначають можливі шляхи їх подолання.

Орієнтирами для здійснення формувального оцінювання є очікувані результати навчання учнів, визначені навчальною програмою. Їх використовують для організації постійного спостереження за динамікою формування певних умінь та навичок, що співвідносяться з очікуваними результатами та особистим розвитком учня (учениці). Також їх використовують для обговорення навчального поступу з учнями та їхніми батьками або особами, які їх опікують.

Формувальне оцінювання є важливим і необхідним підґрунтям для підсумкового оцінювання – визначення співвідношення досягнень учня/учениці очікуваним результатам, зафіксованим у навчальних програмах. Адже від того, як учень/учениця виявляє/демонструє той чи той очікуваний результат навчання встановлюється рівень його досягнення, зокрема: коли учень/учениця не виявляє (або здебільшого не виявляє) визначеного очікуваного результату навчання, рівень його сформованості оцінюється як початковий; якщо учень/учениця виявляє визначені результати за допомогою педагога (або переважно за допомогою чи спонуканням педагога) – це середній рівень; про достатній рівень сформованості того чи того уміння свідчить його самостійне виявлення підлітком; високим рівнем оцінюється учень/учениця, який(-а) демонструє визначені результати навчання, може застосувати їх у нестандартних навчальних ситуаціях, проявляє ініціативність, творчість, оригінальність.

У мистецькій освітній галузі рівень досягнення обов'язкових результатів навчання Державного стандарту базової середньої освіти і, відповідно, в навчальній програмі як досягнення очікуваних результатів навчання на певний період

навчання встановлюється через:

вияв обізнаності учня/учениці у сфері мистецтва, зокрема розуміння особливостей того чи того виду мистецтва (мови, жанрів тощо);

демонстрацію учнями/ученицями практичних умінь у галузі мистецтва; виявлення учнями/ученицями естетичного ставлення - емоційного,

оцінного, критичного, до творів мистецтва, різних мистецьких явищ повсякдення, власної творчості та творчості інших.

Саме тому оцінювання результатів навчання в мистецькій освітній галузі визначено за критеріями: *пізнання та аналіз інтерпретація творів мистецтва; практична мистецька діяльність; емоційне ставлення до мистецтва*, показники яких узгоджено з результатами навчання Державного стандарту базової середньої освіти.

Група результатів навчання	Рівень досягнення результатів навчання			
	Початковий рівень	Середній рівень	Достатній рівень	Високий рівень
<i>Пізнає та аналізує та інтерпретує твори мистецтва</i>	розрізняє види мистецтва, але не визначає виражальні засоби різних видів мистецтва	розрізняє види мистецтва і називає окремі виражальні засоби різних видів мистецтва	розрізняє види мистецтва, характеризує основні виражальні засоби різних видів мистецтва	розрізняє види мистецтва, інтерпретує виражальні засоби при аналізі творів мистецтва
	бере участь в обговоренні творів мистецтва, не пояснює свою позицію, не застосовує термінологію	бере активну участь в обговоренні творів мистецтва, але не пояснює свою позицію, не застосовує термінологію	бере активну участь в обговоренні творів мистецтва, пояснює свою позицію, частково застосовує мистецьку термінологію	бере активну участь в обговоренні творів мистецтва, пояснює свою позицію, застосовує мистецьку термінологію
<i>Здійснює практичну мистецьку діяльність</i>	демонструє практичні вміння у мистецькій діяльності (за допомогою вчителя)	демонструє практичні уміння у мистецькій діяльності (переважно за допомогою вчителя)	демонструє вміння у самостійній мистецькій діяльності	демонструє вміння у самостійній мистецькій діяльності, виявляє ініціативність, оригінальність

	використовує цифрове середовище лише в окремих ситуаціях	ситуативно використовує цифрове середовище, потребує допомоги вчителя	регулярно використовує цифрове середовище, але потребує допомоги вчителя	самостійно використовує цифрове середовище
	бере участь у колективній мистецькій діяльності лише в окремих ситуаціях	бере участь у колективній мистецькій діяльності	бере активну участь у колективній мистецькій діяльності	бере активну участь у колективній мистецькій діяльності, виявляє ініціативу
<i>Виявляє естетичне ставлення: емоційне, оцінне, критичне</i>	виявляє емоційне ставлення лише в окремих ситуаціях	виявляє емоційне ставлення, але не може схарактеризувати емоції	виявляє емоційне ставлення, пояснює емоції	виявляє емоційне ставлення, пояснює і аргументує його

Необхідною умовою реалізації завдань мистецької освітньої галузі є дотримання інтегративного підходу через узгодження програмового змісту і результатів навчання. Тому результати підсумкового оцінювання кожного учня/учениці мають бути інтегровані з урахуванням усіх видів діяльності на уроках з усіх видів мистецтва – пізнання та аналіз-інтерпретація творів мистецтва, практична діяльність в галузі мистецтва, виявлення естетичного ставлення (емоційного, оцінного, критичного), види комунікації через мистецтво. Під час підсумкового оцінювання обидва вчителі мають враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня/учениці з різних видів мистецтва та узгоджено встановлювати підсумковий рівень досягнень очікуваних результатів навчання на користь учня. Загальна підсумкова оцінка з інтегрованого курсу, узгоджена між двома вчителями, має виставлятися на кожній із двох відповідних сторінок журналу.